

C. 34. 3. 1

KALENDARIVM
GREGORIANVM
PERPETVVM.

Cum Priuilegio Summi Pontificis,
& aliorum Principum.

Inter. m. g. **R O M. A E,** *de planis*
ANNA *COMVNI*
54 **Ex Typographia Dominici Basa.**
M D LXX XII.

SVPERIORVM PERMISSV.

GREGORIUS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

Nter grauissimas pastoralis officij nostri curas, ea postrema non est, ut quæ a sacro Tridentino Concilio Sedi Apostolicæ reservata sunt, illa ad finem optatum, Deo adiutore, perducantur. Sane eiusdem Concilij Patres, cum ad reliquam cogitationem Breuiarij quoque curam adiungerent, tempore tamen exclusi rem totam ex ipsius Concilij decreto ad auctoritatem & iudicium Romani Pontificis reuulerunt. Duo autem Breuiario præcipue continentur, quorum vnum preces, laudesq. diuinas festis, profestisque diebus persoluendas cõplectitur, alterum pertinet ad annuos Paschæ, festorumque ex eo pendentium recursus, Solis & Lunæ motu meriendos. Atque illud quidem felicitis recordationis Pius V. prædecessor noster absoluendum curauit, atque edidit: Hoc vero, quod nimirum exigit legitimam Kalendarij restitutionem, iamdiu à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, & sæpius tentatum est, verum absolui, & ad exitum perducì ad hoc vsque tempus nõ potuit, q. rationes emendandi Kalendarij, quæ à celsitum motu peritis proponebantur, propter magnas, & fere inextricabiles difficultates, quas huiusmodi emendatio semper habuit, neq. perennes erant, neq. antiquos Ecclesiasticos ritus incolumes (quos in primis hac in re curandum erat) seruabant. Dum itaque nos quoq. credita nobis, licet indignis, a Deo dispensatione freti, in hac cogitatione curaq. versaremur, allatus est nobis liber a dilecto filio Antonio Lilio artium & medicinx doctore, quem quondam Aloysius eius germanus frater conscripserat, in quo per nouum quendam Epactarum Cyclum ab eo excogitatum, & ad certam ipsius Aurei numeri normam directum, atque ad quamcumque anni solaris magnitudinẽ accommodatum, omnia quæ in Kalendario collapsa sunt, cõstanti ratione, & sæculis omnib. duratura, sic restitui posse ostendit, ut Kalendariũ ipsum nulli vnquam mutationi in posterũ expositũ esse videatur. Nouam hanc restituendi Kalendarij rationẽ exiguo volumine cõprehensam ad Christianos Principes, celebrioresq. vniuersitates paucos ante an-

nos misimus, vt res, quæ omnium cōmunis est, cōmuni etiam
omnium consilio perficeretur, illi cum, quæ maxime optaba-
mus, cōcordes respōdissent, eorum nos omnium cōsensione ad-
ducti, viros ad Kalendarij emendationē adhibuimus in al-
ma Vrbe harum rerum peritissimos, quos longe ante ex pri-
mariis Christiani orbis nationibus delegeramus: Ij cū mul-
tum temporis, & diligentie ad eam lucubrationē adhibuis-
sent, & Cyclos tam veterū, quā recentiorū vndiq. conqui-
sitos, ac diligentissime perpenso inter se contulissent, suo,
& doctorum hominū, qui de ea re scripserunt, iudicio hunc
præceteris elegerunt Epactarum Cyclum, cui nōnulla etiā
adiecerunt, quæ ex accurata circumspectiōe visa sunt ad
Kalendarij perfectionem maxime pertinere.

Considerātes igitur nos, ad rectā Paschalis festi celebra-
tionem iuxta sanctorum Patrum, ac veterū Romanorū Pō-
tificū, præsertim Pij & Victoris primorum, necnō magni il-
lus oecumenici Concilij Nicæni, & aliorū sanctiones, tria
necessario coniungenda, & statuēda esse, primū certā Verni
æquinoctij sedē, deinde rectam positionē xiiij. Lunæ primi
mēsis, quæ vel in ipsum æquinoctij diē incidit, vel ei proxi-
me, succedit, postremo primum quemq. diē Dominicū, qui
eandē xiiij. Lunā sequitur, curauimus nō solū æquinoctium
Vernū in pristinā sedem, a qua iam a Cōcilio Nicæno decē
circiter diebus recessit, restituendum, & xiiij. Paschalē suo
in loco, a quo quatuor, & eo ampli⁹ dies hoc tēpore distat,
reponendā, sed viā quoq. tradendā & rationē, qua cauetur,
vt in posterum æquinoctiū, & xiiij. Luna à propriis sedibus
numquā dimoueantur. Quo igitur Vernū æquinoctiū, quod
à Patribus Concilij Nicæni ad xij. kalend. Aprilis fuit con-
stitutum, ad eandē sedem restituatur, Precipimus, & man-
damus, vt de mense Octobri anni 1582. decē dies inclusiue
à tercia Nonarū vsq. ad pridie Idus eximātur, & dies, qui se-
stus S. Francisci ^{9^{to}} Nonas celebrari solitū sequitur, dica-
tur Idus Octobris, atq. in eo celebretur festum SS. Diony-
sij, Rustici, & Eleutherij martyrum, cum commemoratione
S. Marci papæ & confessoris, & SS. Sergij, Bacchi, Marcel-
li, & Apuleij martyrum. Septimodecimo vero Kal. Nouem-
bris, qui dies proxime sequitur, celebretur festum S. Callisti
papæ & martyris. Deinde xvi. Kal. Nouemb. fiat officium
& Missa de Dominica xvij. post Pentecosten, mutata litera
Dominicali G. in C. Quindecimo denique Kal. Nouemb.

dies festus agatur S. Lucæ Euangelizæ, a quo reliqui deinceps agantur festi dies, prout sunt in kalendario descripti.

Ne vero ex hac nostra decē dierum subtractione alicui, quod ad annuas vel menstruas præstationes pertinet, præiudicium fiat, partes iudicum erunt in controuersijs, quæ super hoc exortæ fuerint, dictæ subtractionis rationē habere, addendo alios x. dies in fine cuiuslibet præstationis.

Deinde ne in posterū a xij. Kal. April. æquinoctiū recedat, statuimus Bissextilū quarto quoque anno (vtimos est) continuari debere, præterquā in centesimis annis: qui quāuis Bissextili antea semper fuerint, qualē etiam esse volumus annum 1600. post eū tamen, quī deinceps consequētur cētesimi, nō omnes Bissextili sint, sed in quadringentis quibusq. annis primi quiq. tres centesimi sine Bissexto transigantur, quartus vero quisq. centesimus Bissextilis sit, ita vt Annus 1700. 1800. 1900. Bissextili nō sint. Anno vero 2000. more consueto dies Bissexti intercaletur, Februario dies 29. continente: idemq. ordo intermittendi, intercalandi. Bissextilū diē in quadringentis quibusq. annis perpetuo conseruetur.

Quo itē xiiij. Paschalis recte inueniatur, itemq. dies Lunæ iuxta antiquū Ecclesiæ morē ex Martyrologio singulis diebus ediscendi fideli populo vere proponātur; statuimus, vt amoto aureo numero de kalendario, in eius locum substituaturs Cycli Epactarū; qui ad certam (vti diximus) aurei numeri normam directus efficit, vt nouilunium, & xiiij. Paschalis vera loca semper retineant. Idq. manifeste apparet ex nostri explicatione Kalendarij, in quo descriptæ sunt etiā tabulæ Paschales secundum priscum Ecclesiæ ritum, quo certius & facilius sacrosanctum Pascha inueniri possit.

Postremo quoniam partim ob decē dies de Mense Octobri anni 1582. (qui correctionis annus recte dici debet exēptos, partim ob terros etiam dies quolibet quadringentorū annorum spatio minime intercalandos, interrumpatur necesse est Cycli literarū Dominicalium 28. annorū ad hanc vsq. diē vsitatus in Ecclesia Romana; Volumus in eius locū substitui eundē Cyclū 28. annorū ab eodē Lilio tū ad dictā intercalandi Bissexti in centesimis annis rationē, tū ad quācumq. anni solaris magnitudinē accōmodatū; ex quo litera Dñicalis beneficio Cycli solaris æque facile, ac prius, vt in proprio canone explicatur, reperiri potest in perpetuum.

Nos igitur vt quod proprium Pont. Max. esse solet, etc.

quamur, Kalendarium immensa Dei erga Ecclesiam suam benignitate iam correctum atq. absolutum hoc nostro decreto probamus, & Romæ vnâ cū Martyrologio imprimi, impressumq. diuulgari iussimus. Vt vero vtrumque vbique terrarum incorruptum, ac mendis & erroribus purgatum seruetur, omnibus in nostro & sanctæ Romanæ Ecclesiæ domino mediate vel immediate subiecto cōmorantibus impressoribus sub amissionis librorum, ac centum ducatorum auri Cameræ Apostolicæ ipso facto applicādorū: alijs vero in quacumq. orbis parte consistentibus sub excommunicationis latæ sententiæ, ac alijs arbitrij nostri poenis, ne sine nostra licentia kalendarium, aut Martyrologium simul vel separatim imprimere, vel proponere, aut recipere vilo modo audeant vel præsumant, prohibemus.

Tollimus autē, & abolemus omnino vetus Kalendarium, volumusque, vt omnes Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, & cæteri Ecclesiarū Præsides, nouum kalendarium (ad quod etiā accōmodata est ratio Martyrologij) pro diuinis officiis recitādis, & festis celebrandis in suis quisq. Ecclesias, Monasteria, Conuentus, ordines, militias, & dioeceses introducant, & eo solo vtantur tam ipsi, quam cæteri omnes presbyteri, & clerici sæculares, & regulares vtriusque sexus; necnon milites, & omnes Christifideles, cuius vsus incipiet post decē illos dies ex mense Octobri anni 1582. exemptos. Ijs vero, qui adeo longinquas incolunt regiones, vt ante præscriptum à nobis tempus harum literarū netitiam habere non possint; liceat, eodem tamen Octobri mense insequentis anni 1583. vel alterius, cum primum scilicet ad eos hæ nostræ literæ puenerint, modo à nobis paulo ante tradito eiusmodi mutationem facere, vt copiosius in nostro kalen. anni correctionis explicabitur.

Pro data autem nobis à Domino auctoritate hortatur, & rogamus charissimum in Christo filium nostrum Rodolphum Romanorū Regem Illustrē in Imperatorē electū, ceterosq. Reges, Principes, ac Respublicas, iisdemq. mādāmus, vt quo studio illi à nobis contenderunt, vt hoc tam præclarum opus perficeremus; eodem, immo etiam maiore, ad conseruandam in celebrandis festiuitatibus inter Christianas nationes concordiam, nostrum hoc kalendarium & ipsi suscipiant, & à cunctis sibi subiectis populis religiose suscipiendum, inuiolateque obseruandum curent.

Verum quia difficile foret presentes literas ad vniuersa Christiani orbis loca deferri, illas ad Basilicæ Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ valuas, & in acie Campi Floræ publicari & affigi, & earundem literarum exemplis, etiam impressis, & voluminibus kalendarij, & Martyrologij insertis & præpositis, siue manu tabellionis publici subscriptis, necnon sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eandem prorsus indubitatam fidem ubiq. gentium & locorum haberi precipimus, quæ originalibus literis exhibitis omnino haberetur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum præceptorum, mandatorum, Ratutorum, voluntatis, probationis, prohibitionis, sublationis, abolitionis, hortationis, & rogationis infringere, vel ei ausu temerario cōtraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Datum Tusculi Anno Incarnationis Dñicæ M. D. LXXXI.
Sexto kal. Martij. Pontificatus nostri Anno Decimo.

Ca. Glorietius.

A. de Alexijs.

Anno à Natiuitate Domini Nostri Iesu Christi Millesimo quingentesimo octuagesimo secundo Indictione decima, Die vero Iouis prima mensis Martij, Pontificatus vero Sanctissimi in Christo patris, & D. N. Gregorij diuina prouidentia Papæ XI. I. anno eius decimo: Retroscriptæ literæ Apostolicæ publicatæ & affixæ fuerunt in Valuis principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariæ Apostolicæ, ac in acie Campi Floræ, ut moris est, per messipionem de Octauianis Apostolicum Cur.

Franciscus Baron Magister Curforum.

GREGORIVS PAPA XIII.

Ad futuram rei memoriam.

Cum nos nuper Kalendarium Romanum summa diligentia & industria de mandato nostro correctum, & absolutum approbantes, illud una cum opere nouæ rationis corrigendi eiusdem Kalendarij, ac Martyrologio iuxta ipsius operis calculum a quodam Aloyio Lilio accurate confectis, & compilatis imprimi, impressumque diuulgari iusserimus, prout in nostris litteris desuper confectis plenius continetur. Nos ad laboriosam & indefessam operam in huius Kalendarij restitutione a dilecto filio Antonio etiam Lilio Vmbriatzen. in artibus, & Medicina magistro & dicti Aloyij fratre germano, Urbis incolæ egregie nauatam, debitum respectum habentes, ac operæpretium fore censentes, ut cuius diuturnæ vigilijs & laboribus opus restitutionis Kalendarij huiusmodi magis